

ÉJJEL, NAPPAL

Szerencsecsináló

szöveg: Horváth Júlia Borbála, fotó: Sebestyén László

Az egész évi gyűródés alatt szinte minden a visszájára fordult: tanítvány edzette a tréner, tüntető strázsált a díszőr fölött, civil nyomozott bűnügyben, őstermelő dacolt a bioboltossal, szerenádot kapott az utcazenész, a lakosság rendszeresen felzúdult az ellen, ami mellett oly lelkesen szólt annak előtte (köz munkás, migráns, szórvány). Mindannyian boldogulásukat keresik, s egy derűs decemberi napon arra jutnak: megannyi csődbe ment terv és földönfutás után, menjünk át az utca napos oldalára. – A lottó mint lutri, ötvenhét éve tartja a lelket a magyar lakosságban.

Piros-sárga (gyorsétterem), sárga-piros (benzinkút), zöld-fehér (gyógyszertár), kék-fehér (rendőrség), piros-zöld (szupermarket), zöld-sárga (lottózó). *Olvasni sem kell, elég csak a színeket látni...* – a népesség hamar betanulja a látványt, amikor az autóbusz belsejében dülöngélve hozzájut a külsős képekhez. *Jegyeket, bérleteket...* – a szemfülesebbje időben leugrik, ugrana, ha nem állná útját vagy három kaller: *tizenhatezer csekken vagy nyolcezer a helyszínen ...* – A digitalizált korban nem játszik az otthon hagytam a (nem létező) bérletemet technika, mert a

vásárlás időpontját pontos gépek nyomtatják a szelvényre, amiből utólag kiderül, feledékeny bérlettulajdonos vagy bliccelő bukott-e be ellenőrzéskor. A buszban együttérzőn bólint a hátsó frakció és hümmög az eleje, az utasok türelmesen végignézik, amint a vétkeket leszállítják. *Ennek a többszörösét fogom visszanyerni...* – fog alól sziszegi, miután elrakja a csekket, és gyors váltással a zöld-sárgát választja: most ötszázmillió a tét.

Az indíték megvan, az eszköz is rendelkezésre áll, ezen a héten a szombat az utolsó lehetőség a csodatevésre. *Ezt most nem*

bukhatom el... – a bliccelő amúgy westeresen berúgja a lottózó ajtaját, a pénztáros összerezzen, kiemelt fizetőhely is egyben, nemcsak papírárus, s félszemmel követi a jövevényt, aki tüstént felméri a terepet, és szóba elegyedik más szerencse-várományosokkal. *Piacról jövet szoktam beugrani... telekre-kondiba-látogatóba menet... délutáni szunyóka előtt...*

Semmitmondó helyiség, mégis mindig tele, ahol mindenki egyenlő; beosztott és beosztó egymás mellett körmöl: *nyolc, tizenöt, huszonegy, nyolcvanegy, nyolcvanöt...* – a klasszikusok örök klasszikusa az

ötös ugyanis. *Teljesen mindegy melyik, csak kihúzzák...* – röpké realizmus az álmok mezején, majd folytatódik a mese: *egyszer már majdnem...* – De a mondat végét se hagyoljuk el: *nem egy szelvényen... nem a megfelelő időben... és nem nekem...* – Efféle töredékek mesélődnek a város hasonló barlangjaiban; játék a szavakkal, örök menedék.

A westernhős, hogy a személyzetnek is juttasson valamit, élénken érdeklődik a lehetőségek felől: *ötvenmillióig helyben fizetünk, afölött hívja a kifüggesztett telefonszámot, a többi a maga dolga...* – a pénztárosnő gyanakodva nézi, de miután kap egy ügyes dicséretet kiemelkedően gyors pénzszerűségi képességéről, olvadó mosollyal ereszkedik a közönség közé: hogy mekkora volt a legnagyobb nyeremény ebben az egységben? *Hát...* – töredék pillanat alatt rendezzi, mit szabad mondanía és mit nem: *egy távoli ismerősök, négyen, havi szelvénnel nyertek... kétszázhetvennégy milliót...* – súgja, mire a játékosok rezzennek össze, *bunda...* tódítanak, ha nem éppen ők is ilyesmire áhítoznának. Végül a díszőr (ezúttal Kossuth-téri egyenruha nélkül) megkockáztatja: *és... és... mi lett velük?* – Értsd: lecsúsztak, elherdálták, élődsi rokonokat és haláli ellenségeket szereztek maguknak, végül elátkozták a napot, amikor betértek a szerencsebarlangba? *Persze, vannak olyanok is...* – meséli a férj (akit a Margit-híd budai hídfőjéről ismerünk, és már nem keresi Marikát)

– *egyik rokonunk az ötös lottó ötös után nyert egy hatos hatost is... mára egyikből sem maradt semmi...*

Magába száll a hallgatóság, a csöndből újabb versenytárs lép előtérbe, aki szintén nyeres ügyében érkezett, a hatodik kerületből. *Nézzék, én egyszerű közmunkás vagyok, ennél lejjebb... nyeresemmel, vagy anélkül... teljesen mindegy...* – ilyenformán nem mindenki vall színt, de egybehangzó álláspont, hogy: *patak viszi el a mi pénzünket...* – bárcsak vinné, és a játékosok munkához látnak. A tanárnő, miután alaposan bevásárolt mézescsókából, iskolai gyakorlottságát kamatoztatva ikszelget, amikor kész, tizenkilencre lapot húz, vesz még két sorsjegyet, dzsókert, kaparóst, s szinte egy totószelvényt. Végül újraértelmezve feminin mivoltát, úrinőként fizet egy kör Tipmixet az odakint lebzselő hajléktalannak. *Az Isten áldja meg érte... előlegként megkaphatnám az aprót?* – a nagyvonalúság nem általános jellemvonás a teremben, a többiek a fal felé fordulnak, és a kirakatüvegen át bámulják, ahogyan a nyár óta töretlenül szerelmes pár átturbékolja magát a csúcsgorgalmon.

Van, amit nem lehet pénzen megvenni... – vizsgalja önmagát és a megjelenteket egy öltönyös úr. Kiletét nem fedi fel azonnal, de filozófiai mélységbe taszítja élet és halál kérdését (gombaszakértő a csarnok oldalában). Mire megerednek a nyelvek: *hallottam... hogy az eddigi legnagyobb összeg nyertese, aki rögtön ötmilliárdos*

lett, villákat vett Budán... Ferrarit... helikoptert... jachtot ... végül pár év múlva egy német klinikán meghalt rákban... – a szerencsecsinálók önmagukra találhatnak: *olvastam... hogy egy tizenhat éves fiú kétmilliót nyert, csak hogy fontban. Ő is luxusozásra költötte a pénzt, kétszer kísérelt meg öngyilkosságot, és huszoneves korára egy fillérje sem maradt; ma takarít, és a szüleinél lakik...* – Edző és tanítványa egymásra kacsint: *dehogyan lennének öngyilkos, akkor élnék csak igazán...* – Az óvatosabbja viszont megfontolja a hallottakat és levonja a tanulságot: *villát, helikoptert, jachtot venni nem szabad! Hallgatni viszont arany... a nyereményről...*

A pénztárosnő és a bliccelő közben szépen összebarátkozik, és a kölcsönös szimpátia jegyében együtt töltenek ki egy gépi skandinávot (hét szám játszik egyszerre): *ha nyerek, megveszem magának ezt a lotót, Edina...* – majd a további ismerkedés jegyében felkérzik egymást arra, ha esetleg mégsem a megfelelő számokat húznák: *a szakemberek szerint... a sok pénz irtózatossá teher... trauma... kockázatvállalás... depresszió... üresség... stressz...* – Brrr... Imre bácsi és Irénke néni szintén nem dől be az ijesztgetésnek. Ők józan őstermelői ésszel eddig is pontosan tudták, hogyan osszák be a pénzt, s hogy három-négy nullával több vagy kevesebb, az mindössze számszaki problémát okozhat. Végül elcsendesedik a tér, a zselés tollak percegését se hallani, az árufeltöltő kézfejjével gondosan eltakarja dolgozatát: *a végén még osztani kell a nyeremenyen...*

Edina elégedetten néz végig a jól formált társaságon, látott ő már ilyet is, olyat is halott, tervezgetést, bosszankodást, felhőtlen elégedettséget ritkán. *Étel, ital, álm, szükséges e három...* – és továbbra is bátorítja a vendégek, hogy miután megtették, amit megtehettek, látogassanak át a szomszédos zónaátrémben: *korábban Szicíliai volt a neve, de a tulajdonos alkalmazkodva a körülményekhez, pár éve a saját kezével átváltotta Szociálira... állandó játékosaink ők is...* – A szerencse mostohagyermekai ezúttal sem fogadják meg a tanácsot, inkább kivárvák, amíg igazán rájuk süt a nap, amikor majd három utcával följebb beülhetnek az első osztályra, narancsos fácánt és tengeri hallét rendelnek majd, és életük hátralévő részében kizárólag vintage pezsgőt isznak. Addig viszont óvatosan araszolgatnak a realitás mezején: *ha ezen a héten sem jön be a hetes... a hatos... az ötös... a négyes... irány a lóverseny: viszontlátásra a boldog újrési üggetőn!* ●

